Dzīve tuvplānā

Iedzīvotāju skaits Pāles pagastā

- **2000. g. – 965**
- **2019. g. – 647**

Kopš 2000. gada piedzimuši 137, miruši 245 cilvēki. Uz citu vietu Latvijā pārcēlušies 245, uz ārzemēm – 62, savukārt no citas vietas valstī uz dzīvi Pālē ieradušies 92, no ārzemēm – 5

(No Centrālās statistikas pārvaldes datubāzes)

Mazs pagasts novadā ir ieguvējs

Pāles pagasta pārvaldes vadītājai Gitai Kārnupei kabinetā pie sienas ir lielas fotogrāfijas, kas rāda pagastu no putna lidojuma

Ar Pāles pagasta pārvaldes vadītāju **Gitu KĀRNUPI** tikāmies gandrīz vai jubilejas reizē – šomēnes aprit 10 gadu, kopš viņa ir šajā amatā. Pirms tam Gita, īsta vietējā, vadīja Pāles bibliotēku un šo darbu sauca par savu sirdslietu, bija arī pagasta padomes deputāte. Īsu brīdi pirms novadu izveidošanas viņai nācās uzņemties pagasta priekšsēdētājas amatu, pēc tam savā ziņā likumsakarīgi sekoja pārvaldnieces amats. – *Šie desmit gadi paskrējuši ļoti ātri. Strādājam noteiktā ritmā, kas tā ierauj, ka laiku pat neskaitu. Nepārtraukti jādomā, ko darīsim, kādas ieceres varēsim īstenot, kas nedaudz jāatliek,* – nepārtrauktību raksturo pārvaldes vadītāja.

Novadu reformas priekšvakarā pirms desmit gadiem runājoties ar iedzīvotājiem, daudziem bija bažas, ka pagasts apvienotajā novadā būs nomale, nauda tiks vien centram. Tagad jāsecina – satraukums bija velts, tieši otrādi – mazs pagasts ir ieguvējs. – *Ar savu budžetu mēs daudz ko no tā, kas šajos gados paveikts, nevarētu izdarīt, arī lielus kredītus neviens mums nedotu,* – atzīst G. Kārnupe un gatava nosaukt tikai daļu no desmitgades laikā īstenotajiem projektiem. Svarīgākie, viņasprāt, ir ieguldījumi pamatskolā. Liels remonts veikts aktu zālē, arī ēdamzālē, otrā stāva vestibilā, bērnudārza telpās, sakārtota lietus ūdens novadīšanas sistēma, apkārt ēkai izbūvēta drenāža, iekārtots rotaļu laukums. Pieskaitot līdzekļus, kas tērēti ikdienas remontiem klasēs, varētu sanākt pat 400 000 eiro. – *Prieks, ka skola ir nostabilizējusies un tagad, pateicoties direktores Ilzes Šmates uzņēmībai un pedagogu aktivitātei, līdztekus ikdienas darbam tiek piedāvāts vēl daudz kas cits. Manuprāt, tas ir ļoti svarīgi,* – sprież pārvaldes vadītāja. – *Atbalstu gan piedalīšanos «Erasmus+» projektos, kas mūsu skolēniem devis iespēju iepazīt pasauli, gan skolēnu mācību uzņēmumu veidošanu, kas dod vērtīgu pieredzi. Dažādos konkursos skolēnus iesaista skolotājas Dace Bērziņa un Inese Luste, arī citi. Tiesa, pedagogiem tas ir papildu darbs, bet doties kopā ar skolēniem uz ārzemēm – milzu atbildība.*

Pārvaldes vadītāja uzsver, ka arī pārējās pagasta iestādēs – muzejā, kultūras namā, abās bibliotēkās – regulāri veikti remonti, gādāts inventārs. Ārciema bibliotēkai atrasta piemērota mājvieta bijušajā ēdnīcas ēkā. Ir iegādāts savs skolēnu autobuss, nopirkts zemes gabals Ārciemā, kur atradās vecā pienotava, tagad šis grausts nojaukts un sagatavota vieta attīrīšanas iekārtu izbūvei. Tāpat pagastā šajā laikā īstenoti vairāki Eiropas fondu projekti – izveidota Ārciema dabas taka, Pāles kultūras namam iegādāta apskaņošanas un gaismas aparatūra, pārbūvēta brīvdabas skatuve, pie skolas ierīkots hokeja laukums. Sadarbībā ar biedrību *Lietussargs* izremontētas un iekārtotas Ārciema saieta centra telpas. Īstenots arī ūdenssaimniecības projekts un pārbūvēts 4,6 km grants ceļš Būdele–Jāņdzirnavas.

G. Kārnupe par ieguvumu uzskata arī novada domes projektu konkursus biedrībām un nevalstiskajām organizācijām. Šo iespēju izmantojuši arī pālieši – daudzdzīvokļu mājām mainītas ieejas durvis, logi, sakārtotas kāpņu telpas, iekārtots bērnu rotaļu laukums, paveikti vēl citi darbiņi. – *Iespējas ir, tikai pašiem jābūt aktīviem. Saprotu, ka māju apsaimniekošanas biedrībām nav viegli vienoties, tomēr tās cenšas,* – teic pārvaldes vadītāja. Šogad mednieku un makšķernieku kolektīvs ticis pie finansējuma inventāra iegādei, bet Ārciema dabas takā uzstādītas papildu informatīvas plāksnes. Tagad *Jūrkantē* iesniegti divi projekti – par *zaļās* klases izveidi ar divām lapenēm pie skolas, kā arī higiēnas punkta iekārtošanu. – *Nākotnē ļoti vēlētos sakārtot Pāles luterāņu baznīcu. Tas būs sarežģīti, bet ne neizdarāmi. Dievnams ir sliktā stāvoklī. Var jau teikt, ka tā īsti nav pašvaldības atbildība, jo baznīca pieder draudzei, bet tā ir maza un bez finansējuma, tāpēc jādomā, ko varam kopā izdarīt. Jāmeklē iespēja piedalīties kādos projektu konkursos,* – sprież pārvaldniece. Remonta tāme izstrādāta, izmaksas ir iespaidīgas, tātad skaidrs – jādara būs pa daļām. Primārais noteikti ir jumts, tornis, logu restaurācija. Kopīgiem spēkiem, piedaloties konkursā *Sabiedrība ar dvēseli,* pirms vairākiem gadiem jau izdevās izveidot Ārciema brīvdabas baznīcu. – *Šajā projektā daudz paveica vietējie ļaudis, īpaši Zaķu ģimene.*

Līdzīgi kā citviet laukos, Pālē problēma ir iedzīvotāju skaita samazināšanās. Turklāt uz lielajām pilsētām un ārzemēm, meklējot darbu, pārceļas tieši jaunieši un cilvēki spēka gados. – *Mums nekad nav bijuši lieli uzņēmumi un nekas jauns jau arī netop,* – atzīst pārvaldniece. Tikai zināms paradokss – it kā trūkst darbavietu, taču tad, ja ir kāda vakance, nav gribētāju strādāt. Tāpat zemnieku saimniecības nevar atrast atbildīgus strādniekus.

Runājot par gaidāmo novadu reformu, pagasta pārvaldniece neslēpj, ka, protams, ir zināms satraukums. Par dzirdētajiem iebildumiem, ka vēl lielāká pašvaldībā par deputātiem cilvēki neievēlēs lauciniekus un tādējādi pagastiem nebūs sava pārstāvja, viņa teic – viens vai divi domnieki nav izšķirošais. Būtiskākais ir novada vadības un visu deputātu attieksme, situācijas izpratne, arī pagasta pārvaldes un domes administrācijas sadarbība. – *Limbažu novadā laukus atbalsta. Izklausīsies, ka es slavēju pašvaldību, bet tā tiešām ir – mūsu ieceres vienmēr ir izprastas, meklēts risinājums.* Gitai pašai gan drīzumā priekšā jauns izaicinājums – līdztekus esošajiem pienākumiem nāksies uzņemties arī Viļķenes pagasta pārvaldnieces darbu. – *Neesmu slēpusi, ka par šīm pārmaiņām nepriecājos, taču novadā četri pagasti jau tā strādā, būs jācenšas tikt galā arī man,* – sprież G. Kārnupe. – *Nekādā ziņā neesmu ieinteresēta kaut kā kaitēt viļķeniešiem. Esmu lauku patriote, pašai šeit patīk dzīvot, patīk lauku cilvēki. Ļoti centīšos, lai nejustu dalījumu – mans pagasts un otrs. Būs jāmeklē kopīga valoda ar viļķeniešiem, jāiepazīst cilvēki. Tāpat kā Pālē esmu ieradusi būt klāt visos pasākumos un norisēs, centīšos arī Viļķenē.*

Ārciema *Pavasaros* un *Saulītēs* – klusa dzīve

Uz Ārciemu dodos kopā ar pagasta pārvaldes klientu apkalpošanas speciālisti **Irēnu KĻAVIŅU**. Paldies tik zinošajai gidei, kura palīdzēja atrast ceļus un cilvēkus. Pati Irēna teic, ka viņai Pālē ļoti patīk un savās dzimtas mājās Būdelē jūtas labi. Vien reizēm pietrūkst Rīgas kultūras dzīves un nereti nākas izjust, ko nozīmē lauku ceļi. – *Bez savas mašīnas laukos nevar iztikt. Būdelē satiksmes autobuss vispār vairs nebrauc. Jā, cilvēku tur ir maz, taču arī viņiem savureiz jātiek uz pilsētu. Tad jāmeklē, kas aizvedīs.*

Arī Ārciemā ļaužu palicis pavisam maz. Autobuss uz Limbažiem kursē divas reizes nedēļā. Pagalms pie vienīgās daudzdzīvokļu mājas *Pavasari* kluss un tukšs. Ieraugot svešu mašīnu, pa logu izliecas kāds vecāks vīrs. – *Tos, kuri mēs te esam palikuši, drīz varēs uz vienas rokas pirkstiem saskaitīt. Invalīdi un pensionāri,* – skaidro **Imants LUSTE**, kurš Ārciemā dzīvo kopš 60. gadiem, tad kādu laiku bijis prom Cēsīs, bet pēcāk atkal atgriezies. – *Kādreiz mums bija klubs, bija veikals, tagad vienīgi bibliotēka palikusi. Un divreiz nedēļā atbrauc autoveikals. Rau, labāk parunājieties ar Modri, viņš tāds darbīgāks.* Piesauktais **Modris GRAUDIŅŠ** ir īsts vietējais. Tepat dzimis, audzis, apprecējies, izveidojis ģimeni, strādājis kolhozā, kad tas pajuka, – vietējā gaterī, bet tagad viņam ir sezonas darbs – ziemas mēnešos kurina bibliotēku. – *Viena meita Salacgrīvā, otra tepat Ārciemā dzīvo, bet strādā Alojā, dēls prom Francijā, sieviņa – kapos. Man jāgaida vecumdienas,* – rezignēti noteic sarunbiedrs. – *Pati redzat, kāds visapkārt tukšums. Tāda jau šajos laikos ir dzīve laukos.* Skumīgo noskaņu pārtrauc Irēna, vēršot uzmanību uz milzīgo koku pie *Pavasaru* mājas. Tas ir riekstkoks, iestādīts 60. gados, kad uzcelta šī ēka. Iepriekšējos gados bijis ļoti pilns, bet šis būs tukšais rudens.

Ārciemietis Modris Graudiņš zina, ka varenais riekstkoks pie *Pavasaru* mājas iestādīts 60. gados, kad ēku uzcēla

Piebraucot pie vairākām līdzīga skata mājām, pie vienas ievērojam vīrieti, kurš rūcina zāles pļāvēju. Nedaudz pārtraucis darbošanos, viņš tomēr uz runāšanos aicina sievu. Savulaik **Vizma SKREITULE** bija Ārciema iecirkņa priekšniece, bet vīrs **Ludis** – autobusa šoferis. Tagad abi ir pensijā. – *Pašiem ir savs dārzs, siltumnīca, turam vistiņas, lai būtu kāds pienākums. Ja ir veselība, tad var iztikt. Kaimiņi tepat blakus, satiekamies, parunājamies,* – ierasto ikdienu raksturo saimniece. – *Ceļus ziemā iztīra, laukā tiekam.* Divi Skreituļu dēli strādā Rīgā, viens – Valmierā. Ar īpašu sirsnību vecmāmiņa gatava stāstīt par sešiem mazbērniem, kuri allaž tiek gaidīti ciemos. Nesen viena no mazmeitām atbraucot saukusi: – *Mēs te paliksim simts gadu.* Bet pagājusi vien nedēļa, un meitēnam jau kārojies uz pilsētu.

Par gaidāmo reformu ārciemiete saka: – *Mums gluži vienalga, vai būs lielāks vai mazāks novads. Arī uz pagasta pārvaldi neejam ne katru nedēļu, ne katru mēnesi. Samaksājam nodokļus un dzīvojam tālāk.*

Ģimene ir spēks!

Ārciema *Ādamsonu* mājās mīt darbīgā Zaķu ģimene. Jaunā saimniece **Ilze ZAĶE** augusi Katvaros, bet šaipusē ieprecējusies, un nu jau Ārciemā aizritējuši 20 gadi. Taujāta par to, kā laika gaitā mainījies pagasts, viņa priecājas, ka tiek izmantotas projektu iespējas un daudz kas sakārtots, tāpat biedrības īsteno savas ieceres. – *Trakākais, ka mūsu ir maz. Un esam tikai tāda saujiņa, kas aktīvi darbojamies,* – viņa atzīst. No valdības iecerētās reformas nekādus brīnumus Ilze negaida. – *Mums jau nekas nemainīsies, tāpat vien būs jāturpina strādāt, jo tas ir galvenais. Vienīgi ceru, ka lielākā novadā būs arī vairāk iespēju lielākiem projektiem. Tomēr viss atkarīgs no pašiem. Ja esi rosīgs, tad lietas notiek. Ja tikai sēdi un pīksti, nekā nav.*

To, ka paļauties var tikai uz sevi, ģimene izjūt arī savā zemnieku saimniecībā. – *Sitamies cauri visām krīzēm. Esam noturējušies, kaut pavisam maz trūka, lai visu nolikvidētu. Vēl viens mēnesis ar zemo piena naudu, un būtu spiesti visu pārdot, jo banka prasa atdot aizņēmumu. Tur neviens nerēķinās, ka ir krīze. Taču izturējām un turpinām strādāt. Samazinājām lopu skaitu, lai paši saviem spēkiem tiktu galā, jo strādniekus jau nevar dabūt.* Saimnieki izjutuši arī to, ka trūkst cilvēku, kuri prastu strādāt ar šolaiku lauksaimniecības tehniku. Arī servisos maz ir zinošu meistaru, kuri to pārzina. Ilze priecājas, ka visi trīs viņu bērni kopš mazotnes raduši pie darba. Mārtiņš tagad aizrāvies ar savu mācību uzņēmumu un lolo atkal jaunas idejas. – *Mēs ar vīru neesam tie, kuri brauktu uz tirgu, piedāvātu savu preci, bet Mārtiņš ir citādāks,* – mammai patīk dēla uzņēmība.

Pašai Ilzei ikdienas gaitās spēku dod vaļasprieki – floristika un rokdarbi. – *Bet nu jau gadus piecus esmu līdz ausīm iekšā skrapbukingā* (tas ir papīra dizains – red.). *Ļoti patīk veidot fotoalbumus, dažādas skaistas lietas. Un ja ar savām prasmēm varu iepriecināt arī citus, tad gandarījums ir vēl lielāks.* Ilze īstenojusi divus novada domes atbalstītus projektus (viens pašas, otrs biedrības *Lietussargs*) un vadījusi radošās nodarbības Pociema bibliotēkā, arī Pāles, Umurgas, Katvaru un Viļķenes skolā.

Ārciemiete Ilze Zaķe joko, ka dzīvnieku netrūkst ne mājās, ne apkaimē. – *Dzīvojam gluži kā tādā safari. Redzam dažādus meža zvērus un putnus – dzērves, irbes, stirnas, staltbriežus, pat lāčus…*

Nams Meldru ielā – vienā ēkā barība garam un miesai

Pāles ciematiņa Meldru ielas 1. nams tiešām piedāvā… barību gan garam, gan miesai. Izskaidrojums vienkāršs – vienas durvis ved uz bibliotēku, bet aiz otrām ir veikals *Pāles akācija*, kas piedāvā gan pārtiku, gan saimniecības preces. Pārdevēja **Liene JANKOVSKA**, taujāta par dzīvi mazajā pagastā, kā pirmo pozitīvo lietu nosauc bērnudārzu. – *Agrāk nebija, tāpēc ļoti novērtēju, ka tagad ir. Pašas meitiņa to apmeklē.* Diemžēl – kā visur laukos – ir iestādes, kas slēgtas. Nav vairs pasta nodaļas, arī zobārstniecības kabineta. Ir neziņa, kas notiks ar aptiekas filiāli. – *Arī veikalā jūtam, ka cilvēku kļūst mazāk. Jaunie aizbrauc.* Lienes pašas dēls strādā Rīgā un nu Pālē ir tikai ciemiņš. – *Viņš prasa: – Mamma, ko man laukos darīt? Un atbildes jau nav.* Mazliet priecīgāka saruna pavēršas, kad ieraugu lielu bļodu ar uzrakstu *Pāle*. Tajā auzu cepumi, par kuriem jau zinu – brīnum gardi. – *Šodien mums vēl ir pašu uzņēmumā cepta rabarberkūka, belaši, ir salātiņi,* – iesaka Liene, piebilstot, ka izslavētās rupjmaizes gan patlaban nav, tā iepriekš jāpasūta.

Nopirkusi krietnu tūtu ar cepumiem, varu vērt grāmatu pasaules durvis. Bibliotēkas telpas ir gaišas, un arī vadītāja **Aija BAUNE** sagaida omulīga. Viņa sprież, ka varbūt tiem, kuriem nav darba, ikdiena Pālē šķiet vienmuļa. – *Man ir interesanti, raiba dzīve. Kopā ar kultūras namu domājam, kādus pasākumus rīkot. Tādējādi iespēju ir vairāk. Turklāt Pāle ir lieliska vieta, kur bērniem augt. Zaļa, skaista. Te varētu arī dažādas nometnes rīkot. Ja vēl būtu labāka satiksme! Šobrīd tiem, kuriem nav savas mašīnas, kaut kur izbraukāt ir sarežģīti.* Taču bibliotēkas vadītāja arī saprot, ka, sarūkot cilvēku skaitam, sabiedriskā transporta uzturēšana kļūst arvien neizdevīgāka. – *Tā jau laikam kapitālisma pasaulē ir. Nezēlīgi. Vecie ļaudis, kuri palikuši laukos, vairs nav izdevīgi. Bet jaunie aiziet citur laimi meklēt. Tomēr ir ģimenes, kas atgriežas, cīnās, meklē idejas, kā pelnīt iztiku. Bet tam vajag gribasspēku.*

Veikala *Pāles akācija* pārdevēja Liene Jankovska gatava piedāvāt pašu uzņēmuma gatavoto produkciju

Par administratīvi teritoriālo reformu Aija sprież, ka iedzīvotājiem un arī viņai tā neko nemainīs. – *Man tas pats darbs jau vien būs jādara. Ja paliek esošais Limbažu novads, tikai vēl lielāks, tas pat labi. Cilvēki reizēm pārāk daudz spēka tērē, protestējot un nevietā satraucoties.* Šopavasar Aija piedalījusies sapulcē Viļķenē, kur sprieda par modeli, ka abiem pagastiem turpmāk būs viens pārvaldnieks. Bijusi sajūta, ka daļai viļķeniešu šķiet – likvidēs viņu pagastu un tā vārdu. – *Neizturēju, piecēlos un teicu: – Atmetam emocijas, padomājam prātīgi! Pagastam taču nekas nemainās tālab, ka būs viens pārvaldnieks. Vai tāpēc nebūs kādi pakalpojumi? Tāpat būs. Kurš teiks uzrunu valsts svētkos, ja sarīkojumi būs vienlaikus? Nu, nerīkosim reizē.*

Pāles bibliotēkas vadītāja Aija Baune apmeklētājiem iesaka arī jaunākos laikrakstus

Lauku skolā redz katru bērnu

Pāles pamatskolā – kā jau vasaras brīvlaikā – dienā, kad iegriežos, valda klusums. – *Skolotājiem atvaļinājums, arī pirmsskolas grupiņas jūlijā nestrādā, atsāks darbu augustā,* – teic direktore **Ilze ŠMATE**, kura savā atvaļinājumā tomēr atbraukusi uz skolu, jo vēl jākārto *Erasmus+* projektu dokumentācija. – *Šovasar lieli remonti skolā nav plānoti, bet tāpat jau kaut ko uzprišināsim.* Direktorei šis ir trešais darba gads Pālē. – *Esmu iejutusies, un man šeit patīk. Jūtu atbalstu savām idejām. Pedagogi ir darboties varoši un griboši.* Kā skolas lielāko problēmu Ilze nosauc nedrošību par nākotni. Šobrīd Pālē ir 79 skolēni un 33 bērndārznieki, 1. klasē tiek plānoti 9 bērni. – *Tāda neziņa par pastāvēšanu jau ir visās lauku skolās. Lai strādātu un attīstītos, vajadzīgi skolēni. Bet lai ģimenes ar bērniem paliktu laukos vai pārceltos šurp no pilsētām, vajag darbu. Mēs skolā varam darīt visu ko, taču nevaram ietekmēt iedzīvotāju skaitu un radīt darbavietas.* Direktore gan sprież, ka varbūt cilvēkiem vairāk pašiem jāmeklē iespējas, kā nodrošināt sevi, arī laukos var ķerties pie sava mazā biznesa. Protams, tas ir risks. – *Varbūt tas, ka mūsu audzēkņi veido savus mācību uzņēmumus, viņus nākotnē iedrošinās aktīvāk domāt, kā pelnīt, pašiem radīt sev darbavietu,* – cer Ilze.

Pāles pamatskolas direktore Ilze Šmate atzīst, ka trijos darba gados ir šeit iejutusies

Skolas lietvede **Rita ĢĒRMANE** sarunā pirms desmit gadiem sprieda, ka novadā būs iespējas īstenot lielākus projektus, ko mazs pagasts nevar. Tagad jāatzīst – tā tiešām notiek, pagasts ir ieguvējs. Par šobrīd gaidāmo reformu Rita lēš, ka pāliešu dzīvē tā neko īsti nemainīs. Patlaban lielākā problēma ir tā, ka sarūk iedzīvotāju skaits. – *It kā jau Latvijā pieaug tendence, ka cilvēki strādā pilsētās, bet par dzīvesvietu izraugās laukus. Tikai, vai rīdzinieki izvēlēsies tieši Pāli?* – retoriski jautā Rita, piebilstot, ka viņai pašai lauki ļoti patīk. Te ir miers, zaļa, savā ziņā noslēgta vide. Savukārt par mazas skolas galveno plusu lietvede nosauc to, ka tajā skolotāji redz katru bērnu. Var viņu iedrošināt, uzmundrināt, uzklausīt.

Tēva mājas ir tikai vienas

Muzikālā Beitiku ģimene, pirms desmit gadiem piedaloties TV šovā *Dziedošās ģimenes,* Pāles vārdu padarīja zināmu visā Latvijā. Tagad ieraugot, ka ģimenes galva – diriģents **Egons BEITIKS** – rosās dārzā, protams, iegriežos parunāties. Kas šajos gados mainījies paša un pagasta dzīvē? – *Pāle palikusi smukāka, bet iedzīvotāju mazāk. Pats turpinu to, ko esmu iesācis. Man ir ļoti paveicies – darbs ir arī vaļasprieks. Vien Pāles koris nu transformējies par ansambli. Cilvēku palika mazāk, tāpēc izvēlējāmies šādu variantu, lai tiem, kuri grib, tomēr būtu iespēja dziedāt,* – Egons raksturo pārmaiņas. Taujāts par reformu, viņš vispirms atteic, ka īsti neredzēja iepriekšējās jēgu. Vai bija vērts sadalīt rajonus novados, ja tagad tos mēģina atkal apvienot? Vai cilvēkiem kaut kas būs labāks? Varbūt. – *Kas iedzīvotājiem vajadzīgs? Lai kāds vietējās varas centrs un pakalpojumu sniegšanas punkts ir reālā attālumā, lai varētu tieši komunicēt. It kā jau mēs dzīvojam, paļaujoties uz sevi, bet reizēm tomēr to pašvaldību vajag. Un tad man ir svarīgi, ka varu tepat aiziet uz pagasta pārvaldi un parunāties ar Gitu un Irēnu. Viņas ir ļoti atsaucīgas, un visu varu noskaidrot. Ja tāpēc vajadzēs braukt uz Limbažiem, būs sarežģītāk. Ja uz Valmieru, tad jau gandrīz neiespējami. Var teikt, ka administrācijai saiknes ar tautu vairs nebūs.* Diriģents sprież, ka pašvaldību vadītājiem vajadzētu būt ar stratēģisku domāšanu, svaigām idejām un krampi, lai tās varētu īstenot.

Pālieši Egons un Indra Beitiki savas mājas dārzā. – *Mājai izraudzījos vārdu «Indras». Ir zināma loģika, kāpēc tā, vai nē?* – pajoko Egons

Kad brīdi esam dārzā runājušies, Egons aicina mājās, lai pajautāju arī dzīvesbiedres **Indras** skatījumu. Viņa Pāli var vērtēt nedaudz tā kā no malas. – *Jau piecpadsmit gadu strādāju galvaspilsētā, mācu matemātiku Rīgas mūzikas vidusskolā. Darbdienās esmu prom, nedēļas nogalēs mājās. Un līdzīgs modelis ir arī daudziem maniem kolēģiem, kuri strādā Rīgā, bet dzīvo laukos,* – teic Indra. Kā Pāles plusus viņa nosauc to, ka ir skola, bērnudārzs, sporta halle, hokeja laukums, kultūras nams. Vien reizēm šķiet, ka daudz kas balstās uz vietējiem entuziastiem. Vai būs kas nāks viņu vietā? Pajautāju, cik no Beitiku desmit bērniem vēl dzīvo Pālē. Viens. Tā sanācis, ka teju visi apguvuši profesijas, kurās laukos nav darba. Nu, ko pagastā darītu balerīna, pianiste vai banku speciālists? – *Prieks, ka bērni var darīt to, kas ir viņu sirdslieta un ko viņi mācījušies. Bet ar Pāli visi būs saistīti vienmēr, jo te esam mēs, vecāki, un vienīgā mūsu ģimenes māja,* – teic Egons.

Sagatavoja ***Laila PAEGLE***

MAF Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

Valsts reģionālās attīstības aģentūra